

7. Кифяк, В. Теоретичні основи визначення категорії «розвиток підприємства» [Текст] / В. Кифяк // Економічний аналіз. – Тернопіль, 2011. – Вип. 8, ч. 2. – С. 190–194.
8. Борщук, Є. М. Основи теорії стійкого розвитку еколого–економічних систем [Текст] : монографія / Є. М. Борщук. – Львів : Растр–7, 2007. – 436 с.
9. Кононенко, І. В. Управління розвитком підприємства [Текст] : навч. посіб. / І. В. Кононенко. – Харків : НТУ «ХПІ», 2001. – 136 с.

Бойко Ярослав

здобувач

Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка

м. Харків

ЕКСПОРТНА СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО РИНКУ

Необхідність опрацювання науково обґрунтованих підходів щодо налагодження взаємодії перевірених практикою механізмів державного управління продовольчим ринком продиктовано, передусім, відсутністю ефективної управлінської системи, яка б впливала на сукупність соціально–економічних відносин у сфері виробництва та споживання продуктів харчування як на цілісний об'єкт управління [3].

Продовольчий ринок у контексті сучасної вітчизняної аграрної політики взагалі не ідентифікується як об'єкт управління, а управлінський вплив здійснюється фрагментарно по відношенню, як до окремих суб'єктів ринкових відносин, так і до окремих предметів впливу. Ними виступають сфери і види діяльності. Зокрема, окремими об'єктами управління виступають виробнича, соціальна та комерційна (а не ринкова, як її іноді називають) сфери. На окремі об'єкти управління подрібнюються цілісні, з технологічного та маркетингового поглядів, продовольчі ланцюжки, наприклад, окремо регулюється виробництво і комерційне використання зерна, а окремо – його перероблення та реалізація продуктів перероблення [2].

Разом із тим останнім часом в Україні формується більш тісна взаємодія комплексу галузей з виробництва та перероблення сільськогосподарської продукції, що є характерною ознакою і для розвитку світового продовольчого ринку в цілому. Процес поєднання функцій окремих галузей, зайнятих відтворенням продовольчих ресурсів, в єдиний продовольчий ланцюжок і створення організаційних структур для виконання цих функцій отримав в економіці назву «вертикальна інтеграція».

У Радянському Союзі перші вертикально інтегровані утворення почали з'являтися на основі спеціалізації та концентрації сільськогосподарського виробництва ще на початку 70–х рр. ХХ ст. у вигляді агрофірм, агрокомбінатів, науково–виробничих об'єднань тощо. Але в перші ж роки становлення аграрної економіки незалежної України як відкритої системи було зруйновано великі спеціалізовані підприємства, які склали основу вертикально інтегрованих утворень [4].

Специфіка ж сировинного сільськогосподарського сектора, характерними рисами якого є сезонність виробництва, велика залежність від погодно-кліматичних умов, значний часовий розрив між періодом виробництва і періодом реалізації, низька цінова еластичність попиту і пропозиції продовольчої сировини і, як наслідок, високий ступінь ризику, визначає об'єктивну необхідність тісної взаємодії між висхідними та низхідними галузями продовольчої сфери. Саме невизначеність і непередбачуваність ринку сільськогосподарської сировини стали основними спонукальними факторами для формування агропромислових структур за принципом вертикальної інтеграції.

Список використаних джерел

1. Балабанова, Л.В. Маркетингове управління конкурентоспроможністю підприємств : Монографія / Л.В. Балабанова, В.В. Холод. – Донецьк: ДонДУЕТ, 2006. – 294 с.
2. Горкавий, В.К. Використання статистичних методів в маркетингових дослідженнях [Текст] / В.К. Горкавий, О.В. Іващенко // Економіка АПК. – 2008. – № 7 (165). – С. 105–111.
3. Іващенко О.В. Економічна сутність категорії «ринок» / О.В. Іващенко // Вісник ХНАУ. Серія «Економіка і природокористування». Випуск 5. – Х : ХНАУ, 2007. – С. 161–165.
4. Мандич, О.В. Ринкова позиція сільськогосподарських підприємств – виробників зерна [Текст] / О.В. Мандич // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). Випуск 1. – Мелітополь: ТДАТУ, 2013. – С. 337–342.
5. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства (організації) [Текст] : навч. посібник / За ред. І.Ю. Сіваченка. – Київ: ЦНЛ, 2003. – 186 с.

Бокій Олена
науковий співробітник
Інститут продовольчих ресурсів НААН
м. Київ

ВПЛИВ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ НА РОЗВИТОК ПРОДОВОЛЬЧОЇ СИСТЕМИ

Основу економічної безпеки становить забезпеченість населення якісним продовольством в достатніх обсягах, оскільки воно в першу чергу забезпечує життєдіяльність людини. Продовольча система, на думку М. Сичевського та Л. Дейнеко [1], це цілісна система, в якій виробництво продовольства, переробка, розподіл і споживання інтегровані для підвищення їх екологічної, економічної та соціальної ефективності. Її становлення та функціонування залежать від соціальних, політичних, економічних та природних умов, рівня освіти, наукових розробок, а також кваліфікації персоналу. Важливий вплив на розвиток продовольчої системи мають соціально-економічні трансформації, оскільки завдяки змінам та реформам в усіх сферах життєдіяльності людини відбувається перехід на вищий рівень економічного розвитку, долаються кризові явища.